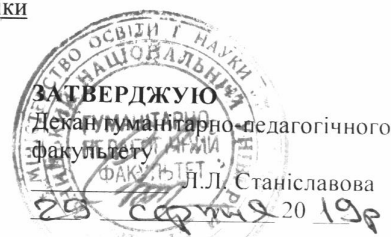

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет гуманітарно-педагогічний

Кафедра психології та педагогіки

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна Робота психолога з дітьми різного віку

Освітньо-професійна програма Психологія

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(и)	Руденок Алла Іванівна
Профайл викладача	http://psy.khnu.km.ua/rudenok-alla-ivanivna/
E-mail викладача(ів)	rudenok-alla@ukr.net
Контактний телефон	+380965452260
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=6799
Навчальний рік	2020-2021
Консультації	Очні: понеділок 5-я пара, аудиторія 3-403а; он-лайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Форма семестрового контролю			
				Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття				Індив. робота студента	Самостійна робота студента, в т.ч. ІРС	Курсовий проект	Курсова робота	Залік	Іспит
						Всього	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
О	Д	3	6	5,0	150	60	30		30		90				+

Анотація дисципліни

Дисципліна «Робота психолога з дітьми різного віку» є складовою обов'язкової частини дисциплін професійної підготовки фахівців першого (бакалаврського) освітнього рівня за спеціальністю 053 Психологія за освітньо-професійною програмою Психологія. Дисципліна викладається для студентів денної і заочної форм навчання.

Пререквізити: Вікова та педагогічна психологія, Психодіагностика, Психологія сексуальності. Робота психолога з сім'єю, Основи психологічного консультування, Основи психологічної корекції; **кореквізити:** Основи психотерапії, Основи спеціальної психології з практикумом роботи з дітьми з особливими освітніми потребами, Психосоматика, Психокорекційна практика, Переддипломна практика, Атестаційний екзамен, Кваліфікаційна дипломна робота.

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни – формування особистості фахівця, здатного вирішувати професійні завдання в умовах роботи з дітьми різного віку.

Завдання дисципліни: сприяти засвоєнню теоретичних знань та практичних навичок при організації та проведенні процедури психодіагностичного обстеження та наданні психологічної допомоги дітям різних вікових категорій в рамках діяльності психолога; сформувати у студентів навички та вміння творчо застосовувати професійні знання на практиці.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен бути здатним: розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань роботи з дітьми різного віку; обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень у роботі з дітьми різного віку і аналізу літературних джерел; обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проективні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги у роботі з дітьми різного віку; формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження в роботі з дітьми різного віку; складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій у роботі з дітьми різного віку; складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника стосовно роботи з дітьми різного віку.

Тематичний план дисципліни і календар його виконання

№ тижня	Тема лекції	Тема практичного заняття	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год.	Література
1	2	3	4	5	6
1	Основні напрями роботи психолога з дітьми	Основні напрями роботи психолога з дітьми	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка конспекту навчальних посібників за темою, розробити творчий малюнок «Основні напрями роботи психолога з дітьми» (індивідуальне завдання)	6	[1] с. 24-25, [3] с. 13-20, [6] с. 41-43
2	Особливості роботи психолога з дітьми немовлячого віку	Особливості роботи психолога з дітьми немовлячого віку	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття за темою: підібрати 3-4 колискові пісні, 3-4 забавлянки (індивідуальне завдання)	6	[2] с. 31-35, [11] с. 44-47, [12] с. 22-25
3	Діагностика психомоторного розвитку дітей раннього віку	Діагностика психомоторного розвитку дітей раннього віку	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття за темою, оформити наочний матеріал до діагностичних методик на визначення психомоторних здібностей у дітей раннього віку (індивідуальне завдання)	6	[2] с. 39-41, [12] с. 35-36, [27] с. 62-65, [28] с. 40-45
4	Методики раннього розвитку	Методики раннього розвитку	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка інформаційного повідомлення «Палички Кюізенера. Що це і як їх використовувати. Ідеї ігор і вправ», підготовка до практичного заняття за темою: підготувати наочний матеріал до однієї із методик раннього розвитку (індивідуальне завдання)	6	[11] с. 111-113, [13] с. 72-75, [27] с. 51-55
5	Психологічне забезпечення процесу адаптації дитини до дошкільного закладу	Психологічне забезпечення процесу адаптації дитини до дошкільного закладу	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття: розробка програми по адаптації дитини до дошкільного закладу. оформити буклет з порадами для батьків по покращенню адаптації дітей до дошкільного навчального закладу (індивідуальне завдання)	6	[2] с. 41-43, [10] с. 82-85, [12] с. 53-55, [13] с. 40-41, [17] с. 32-35

1	2	3	4	5	6
6	Особливості діагностики психічного розвитку дітей дошкільного віку	Особливості діагностики психічного розвитку дітей дошкільного віку	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття: підготувати наочний матеріал до діагностичних методик на визначення психічного розвитку дітей дошкільного віку (індивідуальне завдання)	6	[2] с. 86-89, [12] с. 52-55, [14] с. 31-35, [19] с. 91-98
7	Використання інноваційних технологій у корекційно-розвивальній роботі з дітьми	Використання інноваційних технологій у корекційно-розвивальній роботі з дітьми	Опрацювання літератури, конспекту лекцій; підготовка до практичного заняття: підготувати вправи до однієї із інноваційних технологій у корекційно-розвивальній роботі з дітьми (індивідуальне завдання)	6	[2] с. 270-279, [4] с. 77-79, [8] с. 51-55
8	Психологічна готовність дитини до систематичного навчання в школі	Психологічна готовність дитини до систематичного навчання в школі	Опрацювання літератури, підготовка інформаційного повідомлення «Що потрібно знати батькам першокласників»; підготувати наочний матеріал до діагностичних методик на визначення рівня готовності дитини до школи, підібрати вправи для підвищення рівня готовності до школи (індивідуальне завдання)	6	[2] с. 334-344, [6] с. 81-84, [21] с. 41-45, [24] с. 89-92
9	Психологічна допомога дітям дошкільнятам з емоційними та поведінковими труднощами	Психологічна допомога дітям дошкільнятам з емоційними та поведінковими труднощами	Опрацювання літератури, конспекту лекцій, підготовка до практичного заняття: підібрати техніки для роботи психолога з емоційними та поведінковими труднощами дітей (індивідуальне завдання)	6	[2] с. 334-344, [16] с. 73-75, [20] с. 95-99, [22] с. 64-65
10	Психологічний супровід молодших школярів	Психологічний супровід молодших школярів	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка матеріалу діагностичних методик, підготовка до практичного заняття: підготувати відеоролик з руханками для дітей, оформити буклет з порадами для батьків по покращенню адаптації першокласників до навчання (індивідуальне завдання)	6	[1] с. 112-114, [4] с. 98-102, [6] с. 85-86, [9] с. 73-75, [24] с. 104-105
11	Робота психолога з дітьми з труднощами у навчанні	Робота психолога з дітьми з труднощами у навчанні	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття: підібрати вправи для роботи психолога з дітьми, розробити рекомендації педагогам щодо навчання дітей з труд ношами у навчанні (індивідуальне завдання)	6	[3] с. 41-46, [6] с. 51-53, [26] с. 64-69
12	Інтерактивне спілкування як форма розвиткової роботи	Інтерактивне спілкування як форма розвиткової роботи	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття : розробити нетрадиційний урок з психології для учнів (індивідуальне завдання)	6	[1] с. 82-85, [3] с. 58-64, [4] с. 108-115

1	2	3	4	5	6
13	Психологічне консультування при переході учнів із молодшої до середньої школи	Психологічне консультування при переході учнів із молодшої до середньої школи	Опрацювання літератури та конспекту лекцій підготовка до практичного заняття: підготувати наочний матеріал до діагностичних методик на визначення психологічної готовності молодшого школяра до навчання в середній школі (індивідуальне завдання)	6	[3] с. 124-135, [6] с. 98-105, [8] с. 41-45
14	Психолого-педагогічний супровід підлітка у закладах освіти	Психолого-педагогічний супровід підлітка у закладах освіти	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття: сформувати психологічний профіль сучасного підлітка (презентація)	6	[5] с. 176-187, [6] с. 112-121, [7] с. 32-35, [18] с. 23-35, [29] с. 142-167
15	Особливості роботи психолога з учнями старших класів	Особливості роботи психолога з учнями старших класів	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття: підібрати прийоми формування впевненості в школярів (презентація)	6	[1] с. 119-125, [3] с. 88-97, [6] с. 123-135

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу в Університеті відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану. Студент зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, практичні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відзвітувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До практичних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Набутті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок перезарахування результатів навчання у ХНУ (<http://khnu.km.ua/root/files/01/06/03/006.pdf>). Виконуючи самостійну роботу з дисципліни, студент має дотримуватися політики доброчесності. У разі наявності плагіату він отримує незадовільну оцінку і має виконати завдання за новою темою.

Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання академічних досягнень студента здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною чотирибальною шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих позитивно з урахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти визначаються відповідно до структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт.

Оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання складається з таких елементів: усне опитування, тестовий контроль, самостійна робота, семестровий контроль (іспит). Студент, який набрав позитивний середньозважений бал за поточну роботу, але не здав семестровий контроль (іспит), вважається невстигаючим.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота		Самостійна робота			Семестровий контроль
УО	ТК	Інформ. повідомлення	План-конспект	Індивідуальне завдання	Іспит
Т: 1-15	Т:1-7, 8-14	Т: 4 ,8, 14,15	Т: 7,9, 13	Т: 1-15	
ВК: 0,2	0,2	0,2			0,4

Умовні позначення: УО – усне опитування; ТК – тестовий контроль; Т – тема; ВК – ваговий коефіцієнт.

Пропущене заняття студент зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичного навчання у семестрі.

Критерії оцінювання за видами робіт

Усне опитування

«Відмінно» – студент міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст теми заняття, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і виконує роботу, вільно використовує набуті теоретичні знання при виконанні практичних задач чи ситуацій, самостійної роботи, досконало володіє понятійним апаратом з теми, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

«Добре» – студент добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його під час усної відповіді; висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту, при опрацюванні понятійного апарату з теми або при аналізі практичного завдання.

«Задовільно» – студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але в роботі плутає поняття, практичні завдання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; виявляє неточності у знаннях при виконанні самостійної роботи, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

«Незадовільно» – студент не опанував навчальний матеріал дисципліни, не відображає в роботі правильні результати, визначення, висновки в роботі не сформовані з опорою на теоретичні знання, майже не орієнтується в понятійному апараті, відсутні наукове мислення, практичні навички не виявляються.

Тестовий контроль

Тестування відбувається у Модульному середовищі для навчання ХНУ. Студент може пройти тест письмово за умови здачі заборгованості або відсутності технічних можливостей для комп'ютеризованого проходження тесту.

На тестування відводиться 15 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Для кожної теми, що виноситься на тестовий контроль, розроблений окремий тестовий блок, що містить 10 завдань. Вірна відповідь за кожне завдання в один бал. Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою. Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, наведена у таблиці.

Сума балів за тестові завдання	0–4	5–6	7–8	9–10
Оцінка за інституційною шкалою	2	3	4	5

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Критерії оцінювання самостійної роботи студента (СРС)

Оцінка за інституційною шкалою	Інформаційне повідомлення	План-конспект	Індивідуальне завдання
Відмінно	<u>Доповідь</u> : повнота розкриття питання; логіка викладання, культура мови; емоційність та переконаність; використання основної та додаткової літератури; аналітичні міркування, вміння роботи порівняння, висновки. <u>Презентація</u> : відповідність змісту презентації темі; наявності правильного оформлення презентації; дотримання всіх вимог щодо технічного й естетичного оформлення роботи і орфографічного стандарту	Містить всі структурні компоненти конспекту, основна наукова інформація систематизована і представлена в конспекті, науковий і фактичний матеріал оформлений аргументовано і доказово, наявна висока аргументованість висновків	Адекватність представлених матеріалів для дітей з певним порушенням розвитку, Відповідність гігієнічним вимогам, які пред'являються до дидактичного матеріалу, Оригінальність представлених матеріалів в аспекті методичного наповнення.
Добре	<u>Доповідь</u> : глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були	Робота містить всі структурні компоненти. Основна наукова інформація систематизована і представлена в описі. Студент виявив знання в	Адекватність представлених матеріалів для дітей з певним порушенням розвитку, Оригінальність представлених матеріалів

	розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, навели власні аргументи щодо основних положень даної теми. <u>Презентація</u> : виставляється при наявності незначних недоліків у виконанні презентації та її оформленні.	обсязі означеної проблеми. Матеріал роботи представлений логічно, обґрунтовано. Студент здатний самостійно опрацювати матеріал і оформлювати його у цілісну роботу, але не вистачає власних суджень.	в аспекті методичного наповнення Спостерігається невідповідність гігієнічним вимогам, які пред'являються до дидактичного матеріалу.
Задовільно	<u>Доповідь</u> : виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з даної теми та висловили власну думку <u>Презентація</u> : виставляється при наявності суттєвих недоліків у виконанні презентації, окремих недоліків у її оформленні.	Студент виявляє вміння працювати з науковими, методичними джерелами. Має утруднення в узагальненні, систематизації матеріалу. Методичні поради незмістовні. Відсутнє власне бачення розв'язання проблеми. Робота має більш описовий ніж аналітичний характер.	Розроблений матеріал не в повній мірі відповідає особливостям розвитку дітей з певним порушеннями, наочний матеріал містить зайві компоненти, спостерігається невідповідність гігієнічним вимогам, які пред'являються до дидактичного матеріалу.
Незадовільно	<u>Доповідь</u> : матеріал не відповідає темі. <u>Презентація</u> : виставляється при повній невідповідності вимогам щодо обсягу, оформлення та викладу змісту презентації.	Неякісне оформлення роботи. Студент відтворює незначну частину завдання, діє в межах поставлених умов, але виконання їх поверхове.	Розроблений матеріал не відповідає особливостям розвитку дітей з певним порушеннями,

Семестровий контроль (іспит)

Семестровий контроль (іспит) відбувається у письмовій формі. Після перевірки письмової роботи викладач може запитати студента про зміст тої чи іншої відповіді.

Екзаменаційний білет складається з таких елементів: два теоретичних питання, п'ять тестових завдань та одне завдання практичного характеру. Кожне завдання оцінюється за чотирибальною інституційною шкалою. Узагальнена оцінка за іспит виводиться як середньоарифметичне з усіх завдань та округлюється відповідно до інституційної шкали.

Оцінювання теоретичних завдань. При оцінюванні беруться до уваги наступні критерії: правильність, повнота, глибина та усвідомленість відповіді, а також послідовність викладення відповіді, вміння формулювати та викладати думки, аргументувати свою позицію.

Критерії оцінювання теоретичних завдань

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент глибоко і у повному обсязі, грамотно, логічно і обґрунтовано відповів на поставлені теоретичні питання, вміло використовуючи понятійний апарат. При відповіді допустив дві-три несуттєві похибки.
Добре	Зміст питань розкрито повно, показано володіння понятійним апаратом і фаховою термінологією; виклад відповіді грамотний, але твердження не завжди обґрунтовані, у змісті і формі питань є окремі неточності, нечіткі формулювання тощо. Студент у відповіді допустив дві-три несуттєві помилки.
Задовільно	Зміст питань розкрито неповно. Виявлено знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією. Відповідь будується на рівні репродуктивного мислення, слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді.
Незадовільно	Зміст питань не розкрито. Виявлено розрізнені, безсистемні знання, допущені суттєві помилки у визначенні понять, перекручено їх зміст, виклад матеріалу хаотичний.

Оцінювання тестового завдання. Тестове завдання передбачає репродуктивне відтворення знань шляхом відбору правильної відповіді із запропонованих. Завдання не передбачають виходу за межі чітко окресленого кола понять і допускають лише одну правильну відповідь. За кожен правильну відповідь нараховується один бал. Максимальна кількість балів за тестове завдання – 5.

Відповідність кількості балів за тестове завдання оцінці за інституційною шкалою

Сума балів за тестові завдання	0-2	3	4	5
Оцінка за інституційною шкалою	2	3	4	5

Оцінювання практичного завдання. Професійна спрямованість практичного завдання передбачає вміння творчо застосовувати набуті знання та навички, передбачати та вирішувати проблемні ситуації, які можуть зустрітися в майбутній професійній діяльності.

Критерії оцінювання практичного завдання

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент повно і правильно, грамотно і логічно відповів на питання практичного завдання, використовуючи теоретичні знання, написав детальні і обгрунтовані висновки. У відповіді допустив дві-три несуттєві похибки.
Добре	Студент повно і правильно відповів на питання практичного завдання, використовуючи теоретичні знання, написав правильні, але недостатньо детальні і недостатньо обгрунтовані висновки. У відповіді допустив дві-три несуттєві помилки.
Задовільно	Студент неповно відповів на питання практичного завдання, у відповіді допустив неточності і суттєві помилки. Разом з тим набув навичок, необхідних для виконання практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання.
Незадовільно	Студент не відповів або відповів неправильно на питання практичного завдання, не зміг використати теоретичні знання при вирішенні практичних завдань.

Підсумкова оцінка за семестр згідно з інституційною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до Електронного журналу. При цьому за інституційною шкалою ставиться відповідна оцінка, а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом кількості балів відповідно до таблиці співвідношення.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання	
A	4,75 – 5,00	5	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь і навичок.
B	4,25 – 4,74	4	Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками.
C	3,75 – 4,24	4	Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками.
D	3,25 – 3,74	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією.
E	3,00 – 3,24	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання.
FX	2,00 – 2,99	2	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни.
F	0,00 – 1,99	2	Незадовільно – необхідна серйозна робота і повторне вивчення дисципліни.

Питання для підсумкового контролю з дисципліни

1. Сутність дитячої психології. Передісторія дитячої психології в Україні.
2. Розвиток дитячої психології в Україні у XIX-XX ст.
3. Методи вивчення дитячої психології
4. Анатомо-фізіологічні особливості новонародженого.
5. Значення рефлексів новонародженого у розвитку дитини.
6. Особливості розвитку органів чуття новонародженого. Розвиток емоційної сфери новонародженого.
7. Криза новонародженості.
8. Особливості психічного розвитку дітей до 1 року.
9. Діагностика психічного стану дітей до 1 року.
10. Розвиваючі ігри з дітьми до 1 року.
11. Розвиток психомоторних здібностей дітей раннього віку

12. Показники психомоторного розвитку в ранньому віці.
13. Проведення діагностичних методик на визначення психомоторних здібностей у дітей раннього віку.
14. Оцінка психомоторного розвитку дитини другого та третього року життя.
15. Актуальність проблеми адаптації дітей до ДНЗ. Види адаптації дітей раннього віку.
16. Форми та способи адаптації до ДНЗ.
17. Організація умов для адаптації дітей до ДНЗ.
18. Процедура проведення діагностичного обстеження.
19. Особливості психодіагностики дітей дошкільного віку.
20. Основні принципи психодіагностичної роботи з дошкільниками.
21. Діагностика дітей другої молодшої групи.
22. Діагностика дітей середньої групи.
23. Діагностика дітей старшої групи.
24. Особливості роботи дитячого психолога з дітьми дошкільного віку.
25. Роль навчання у психічному розвитку дітей дошкільного віку.
26. Навчання і сензитивні періоди розвитку психіки дитини.
27. Розвивальне навчання дітей.
28. Загальна характеристика ігрової діяльності дошкільника.
29. Значення гри для психічного розвитку дошкільників.
30. Поняття «психологічна готовність до школи».
31. Види готовності до шкільного навчання.
32. Діагностична програма на визначення психологічної готовності дітей до навчання.
33. Основні напрямки роботи практичного психолога з учнями молодшого шкільного віку.
34. Індивідуально-психологічні особливості молодшого школяра.
35. Індивідуальні причини шкільної дезадаптації.
36. Використання психодіагностичного та корекційного інструментарію.
37. Особливості роботи з важкими молодшими школярами.
38. Робота з учнями зі слабкою та інертною нервовою системою.
39. Особливості роботи з дітьми, що мають акцентуацію характеру.
40. Робота з агресивними дітьми.
41. Рекомендації щодо роботи з недисциплінованими дітьми.
42. Проблеми та труднощі дітей при переході до середньої школи.
43. Програма вивчення готовності четвертокласників до переходу в середню школу.
44. Характер ставлення учнів до навчання, активність на уроках.
45. Основні психологічні проблеми підліткового віку.
46. Причини важковихованості.
47. Психолого-педагогічні підходи у психокорекції підлітків з різними акцентуаціями характеру. Корекція відхилень поведінки у підлітків.
48. Основні напрями діагностичної, психопрофілактичної та корекційної роботи з учнями старшого шкільного віку.
49. Профорієнтаційна робота зі старшокласниками.
50. Проблема міжособистісної взаємодії юнацтва.
51. Прийоми формування впевненості школярів.
52. Ефективне й неефективне заохочення.
53. Робота психолога із запобігання наркотизації.
54. Проблема психологічної підготовки до тестування старших школярів.
55. Робота психолога з профільного навчання.

Рекомендована література

Основна література

1. Бітянова М. Р. Психолог у школі: зміст діяльності й технології : посібник / М. Р. Бітянова. – Київ : Главник, 2007. – 159 с.
2. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія : навч. посіб. / Т. В. Дуткевич. – Київ : Центр учбової літератури, 2012. – 424 с.
3. Класні години з психологом / уклад. О. В. Скворчевська, О. С. Нурєєва. – Харків : Основа, 2008. – 240 с.
4. Марінушкіна О. С. Порадник практичного психолога / О. С. Марінушкіна, Ю. О. Замазій. – Харків : Основа, 2007. – 240 с.
5. Токарева Н. М. Сучасний підліток у системі психолого-педагогічного супроводу : монографія / Н. М. Токарева, А. В. Шамне, Н. М. Макаренко. – Кривий Ріг, 2014. – 312 с.
6. Туріщева Л. В. Настільна книга шкільного психолога : навч.-метод. посіб. для вчителя. – Харків : Основа ; «Тріада+», 2008. – 256 с.

Додаткова література

7. Андрейчук І. Корекційно-розвивальна програма спілкування для підлітків / І. Андрейчук // Психолог. – 2007. – № 25-27.
8. Бачу, чую, роблю : корекційно-розвивальна програма для старших дошкільників / автор-укладач Н. М. Лисенко. – Гадяч : Гадяцький дитячий будинок Полтавської обласної ради, 2010. – 23 с.
9. Бойбіна Ю. В. Обліково-звітна документація шкільного психолога / Ю. В. Бойбіна, С. В. Гончарова. – Харків: Основа, 2009. – 216 с.
10. Бурсова С. С. Адаптація дитини до умов дошкільного навчального закладу як психолого-педагогічна проблема / С. С. Бурсова // Педагогічні науки : зб. наук. праць – Вип. 1. – Полтава, 2011. – С. 49-53.
11. Волков Б. С. Психология общения в детском возрасте / Б. С. Волков, Н. В. Волкова. – 3-е изд. – СПб. : Питер, 2008. – 272 с.
12. Волков Б. С. Детская психология в вопросах и ответах / Б. С. Волков, Н. Б. Волкова. – М. : ТЦ Сфера, 2002. – 256 с.
13. Гурковська Т. Супровід розвитку дітей раннього віку / Тетяна Гурковська. – Київ : Шк. світ, 2011. – 128 с.
14. Диагностика личности дошкольника : метод. пособ. для практ. занятий и самостоят. работы студентов. – Донецк : ДООУ. 2004. – 82 с.
15. Дячук О. Робота з гіперактивними дітьми / О. Дячук // Психологічна газета. – 2009. – № 11-12. – С. 17-21.
16. Загадковий світ емоцій. Розвиток емоційної сфери дошкільників / упоряд. І. В. Молодушкіна. – 2-ге вид. – Харків : Основа, 2011. – 207 с.
17. Захарова Н. М. Адаптація дітей дошкільного віку до сучасного соціального простору : монографія. – Донецьк : Ноулідж (Донецьке відділення), 2010. – 218 с.
18. Казанская В. Г. Подросток: социальная адаптация : книга для психологов, педагогов и родителей. / Валентина Георгиевна Казанская. – СПб. : Питер, 2011. – 288 с.
19. Крамченко В. Психодіагностика розвитку дошкільника: ранній та молодший дошкільний вік / В. О. Крамченко. – Харків : Ранок, 2013. – 160 с.
20. Лабач М. М. Емоційний інтелект як передумова успішного розвитку особистості / М. М. Лабач // Вісник Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. – 2016. – № 13. – С. 214-220.
21. Лупіна В. М. Адаптації першокласників до навчання у школі та до однолітків : корекційно-розвивальна програма / автор-укладач В. М. Лупіна. – Лубни, 2011. – 31 с.
22. Носенко Е. Л. Емоційний інтелект: концептуалізація феномену, основні функції : монографія / Е. Л. Носенко, Н. В. Коврига. – Київ : Вища школа, 2003. – 126 с.
23. Олексенко С. В. Дослідження особливостей взаємозв'язку сенсорного мовлення і моторної активності дітей раннього віку / С. В. Олексенко // Зб. наук. праць Інституту психології імені Г. С. Костюка АПН України ; за ред. С. Д. Максименка. – Київ, 2006. – Т. 8. Вип. 4. – С. 267-273.
24. Психологічна служба в системі освіти : курс лекцій. / укладач: І. С. Загурська. – Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2015. – 166 с.
25. Проблеми розвитку та корекція емоційної сфери молодшого школяра / упоряд. О. А. Атемасова. – Харків : Ранок, 2010. – 176 с.
26. Прохоренко Л. І. Дитина із труднощами у навчанні / Л. І. Прохоренко. – Харків : Ранок, ВГ «Кенгуру», 2018. – 48 с.
27. Ранній розвиток дитини – право кожного : зб. матеріалів Всеукраїнського форуму, (Київ, 20 квітня 2019. / Міністерство освіти і науки України, Національний еколого-натуралістичний центр. – Київ : НЕНЦ, 2019. – 123 с.
28. Роговик Л. С. Психомоторика дитини / Л. С. Роговик. – Київ : Главник, 2005. – 112 с.
29. Шэффер Д. Дети и подростки: психология развития / Дэвид Шэффер ; [пер. с англ. А. Богачев, С. Комаров, И. Малкова и др.]. – СПб. : Питер, 2003. – 976 с.
30. Юрченко Ю. Ю. Розвиток пізнавальних процесів учнів першого класу : розвивальна програма / Ю. Ю. Юрченко. – Майорщина : Майорщинська спеціальна школа-інтернат, 2010. – 49 с.